

Nuorten Lääkärien Yhdistys ry

Sosiaali- ja terveysministeriö PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi
liisa.katajamaki@stm.fi

LAUSUNTO

VN/9410/2021
VN/9410/2021-STM-1

Lausunto luonnoksesta vapaaehtoisista COVID-19- rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikon mukaisesta asetuksen muuttamisesta.

2 §

Nuorten Lääkärien Yhdistyksen mielestä kansallinen rokotejärjestys tulee laatia tehokasta taudin taltuttamista ja suurinta terveyshyötyä tavoitellen. Rokotejärjestyksellä tulee kuitenkin myös turvata terveydenhuollon toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa ennakoivasti.

Alkuun huomautamme, että tällä hetkellä kaikki korkean tartuntariskin työssä olevat ammattilaiset eivät ole saaneet rokotusta. Joissain yksiköissä esimerkiksi osa-aikaisesti koronatyötä tekevät lääkärit eivät saa rokotetta. Korkean riskin työssä olevat sote-ammattilaiset on rokotettava *ensi tilassa*.

Muun sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön laajoilla rokotuksilla turvataan hoitojärjestelmän toimivuus pandemiatilanteen mahdollisesti vaikeutuessa ja minimoidaan väestön terveydelle kokonaisuudessaan aiheutuva haitta. Maahan on viimeisen vuoden aikana kertynyt merkittävä hoitovelka, minkä vuoksi kaikkia sairauksia on diagnosoitava ja hoidettava nyt tehokkaasti. Jo valmiiksi kuormittuneissa terveydenhuollon toimintayksiköissä ei voida hyväksyä estettävissä olevia joukkokaranteeneja tai pitkiä sairauslomia. Rokotettu sote-henkilökunta mahdollistaa myös henkilöstön liikkuvuuden ja sijasjärjestelyt mahdollisessa terveydenhuollon kuormitustilanteessa.

Rokottaminen on tärkeä työsuojelutoimi. Suomalaisessa aineistossa yli puolet terveydenhuollon ammattilaisten koronavirustartunnoista ensimmäisessä aallossa oli työperäisiä, ja tartuntoja havaittiin myös kirurgista suu-nenäsuojainta käyttäneillä. (1). Esimerkiksi lääkärin suorittamien tutkimusten vuoksi suojautuminen tai turvavälien pitäminen koko vastaanoton ajan on usein mahdotonta.

Sote- henkilöstön tehokkaalla ja pikaisella rokottamisella ei suojella pelkästään työntekijöitä, vaan myös potilaita. Potilaan täytyy voida luottaa siihen, että hän voi käydä turvallisesti lääkärissä. Terveydenhuollossa asioivat voivat olla akuutin sairauden vuoksi alttiita mahdollisesti vaikealle COVID-19-taudille. Lisäksi vastaanotoilla diagnosoidaan jatkuvasti sairauksia, joiden perusteella potilas kuuluukin riskiryhmään. Tällaisissa tilanteissa virusta levittävä terveydenhuollon ammattilainen voi tartuttaa monia mahdollisesti vaikeasti sairastuvia. Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontavirasto ECDC on arvioinut terveydenhuoltohenkilöstön rokottamisen olevan selkeästi kohdentamatonta rokottamista tehokkaampaa, kuolemia vähentävää ja elinvuosia säästävää, kun rokotuksen oletetaan vähentävän myös viruksen levittämistä. (2)

Näkemyksemme mukaan Suomessa tulisi noudattaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) antamaa rokotejärjestystä, jossa sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilökunta rokotetaan viimeistään vakavassa tautiriskissä olevien jälkeen (3), ja että rokotukset tässä ryhmässä aloitetaan uudestaan mahdollisimman pian. Kliinistä työtä tekevä sote-henkilöstö tulee rokottaa ennen kohdentamatonta tai ikäkausittain kohdennettua terveiden henkilöiden rokottamista. Samaa järjestystä tulee noudattaa, vaikka rokotteita painotettaisiin alueellisesti.

Nuorten Lääkärien Yhdistyksen näkemyksen mukaan lääketieteen opiskelijat voivat osallistua rokotustyöhön. Rokotustyö tulee tehdä palvelussuhteessa ja kunnallisella työnantajalla noudatetaan virkaehtosopimuksia (KVTES & Lääkärispimus). Esityksessä ei rajoiteta lääketieteen opiskelijoiden toimimista rokotustyössä yksityisellä sektorilla, mitä pidämme hyvänä asiana. Työnantaja vastaa riittävästä osaamisesta ja ohjauksesta työssä ja opiskelijoille tulee taata asianmukainen perehdytys työtehtävään.

Kunnioittaen,
Nuorten Lääkärien Yhdistys ry

Jesper Perälä
Puheenjohtaja

Nuorten Lääkärien Yhdistys (NLY) on yli 12 000 lääkärin asiantuntija- ja edunvalvontaorganisaatio. NLY liittyy yhteen Suomen nuoret lääkärit, edistää heidän ammatillista kehitystään, valvoo heidän ammattiinsa liittyviä etujaan sekä ilmaisee heidän mielipiteensä maan terveydenhuollolle ja lääkärikunnalle tärkeissä kysymyksissä.

Lähteet:

- (1) Oksanen L-MA, Sanmark E, Oksanen SA, et al. Sources of healthcare workers' COVID-19 infections and related safety guidelines. International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health. 2021.
<http://ijom.eh.eu/Sources-of-healthcare-workers-COVID-19-infections-and-related-safety-guidelines.132898.0.2.html>
- (2) ECDC: COVID-19 vaccination and prioritisation strategies in the EU / EEA
<https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-vaccination-and-prioritisation-strategies.pdf>
- (3) THL: Rokotusjärjestys ja COVID-19 -taudin riskiryhmät (www.thl.fi)

THL suosittelee, että rokotusten järjestäjät tarjoavat koronarokotteita eri ryhmille seuraavassa järjestyksessä:

1. Koronapotilaita hoitava terveydenhuollon henkilöstö sekä ympärivuorokautisen hoivan henkilöstö ja asukkaat
2. Ikääntyneet ja henkilöt, joilla on vakavalle koronavirustaudille altistavia perussairauksia, sekä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö
 - 2.1. Ikääntyneet ja henkilöt, joilla on vakavalle koronavirustaudille altistavia perussairauksia
 - 2.2. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö
3. Muu väestö